

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 274/03-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. júna 2004 v senáte zloženom z predsedu Eduarda Bárányu a zo sudcov Juraja Babjaka a Ľubomíra Dobríka prerokoval sťažnosť JUDr. K. D., K., zastúpenej advokátom JUDr. M. F., K., ktorou namietala porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Okresným súdom Prešov v konaní sp. zn. 10 C 167/00, a takto

r o z h o d o l :

1. Právo JUDr. K. D. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom pred Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 10 C 167/00 **p o r u š e n é n e b o l o .**

2. Vo zvyšnej časti sťažnosti JUDr. K. D. **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. novembra 2003 doručená sťažnosť JUDr. K. D., K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. M. F., K., ktorou namietala porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Okresným súdom Prešov (ďalej aj „okresný súd“) v konaní sp. zn. 10 C 167/00.

Ústavný súd prijal 10. decembra 2003 sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie uznesením č. k. III. ÚS 274/03–9.

Na výzvu ústavného súdu z 29. marca 2004 účastníci konania oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania. Z uvedeného dôvodu ústavný súd využil možnosť postupu podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a upustil od ústneho pojednávania, pretože vzhľadom na charakter veci, v ktorej je rozhodujúci prehľad spisu, nemožno od ústneho pojednávania očakávať ďalšie objasnenie veci.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti doručenej ústavnému súdu 27. novembra 2003 uvádza, že je účastníčkou konania vedeného pred okresným súdom, ktoré bolo začaté na základe ňou podanej žaloby o ochranu osobnosti proti MEDES, spol. s r. o. (ďalej aj „odporkyňa v prvom rade“), a V. Š., šéfredaktorovi denníka KORZO (ďalej len „odporca v druhom rade“).

Od začiatku konania vedeného pôvodne pred Obvodným súdom Košice 2 a v súčasnej dobe pred okresným súdom prešlo viac ako sedem rokov a v konaní nebolo vydané rozhodnutie vo veci samej. Sťažovateľka dala najavo svoju nespokojnosť

s priebehom konania urgenciami z 23. augusta 1999, 3. novembra 1999, 4. januára 2000, 4. mája 2000 a 11. júla 2000.

Napriek uvedeným urgenciám bolo prvé pojednávanie stanovené až na 26. júl 2001, a to v období letných prázdnin a dovoleniek, keď sa sťažovateľka nemohla zúčastniť pojednávania. Okresný súd uznesením z 3. októbra 2001 konanie zastavil. Sťažovateľka podala odvolanie a Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 4 Co 2/02 z 31. januára 2003 zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu okresný súd vo veci nerozhodol.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd vyslovil porušenie jej práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v predmetnom konaní a priznal jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 500 000 Sk a náhradu trov súdneho konania.

Predseda okresného súdu sa na výzvu ústavného súdu vyjadril k sťažnosti stanoviskom doručeným 28. apríla 2004. Uviedol v ňom, že konanie pred okresným súdom bolo začaté 1. marca 2000, hoci sťažovateľka podala žalobu 24. mája 1996. Z dôvodu vylúčenia sudcov viacerých súdov bola vec uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. februára 2000 pridelená okresnému súdu. Sudca, ktorému bola vec pridelená, sa cítil vo veci zaujatý, preto bola vec 30. marca 2000 predložená Krajskému súdu v Prešove, ktorý rozhodol uznesením zo 17. mája 2000. Sudca, ktorý nebol z prejednávania veci vylúčený, konal bez prietahov, o čom svedčia úkony z 22. júna 2000 a 21. júla 2000.

Podaním, ktoré bolo okresnému súdu doručené 12. septembra 2000, sťažovateľka vzniesla námietku zaujatosti konajúceho sudcu, o ktorej odvolací súd rozhodol 14. novembra 2000. Spis bol pridelený inému sudcovi, ktorý konal vo veci bez prietahov a uznesením z 3. októbra 2001 konanie v časti zastavil a v časti prerušil. V dôsledku odvolania proti tomuto uzneseniu bol spis 8. januára 2002 predložený Krajskému súdu v Prešove, odkiaľ sa po rozhodnutí vrátil okresnému súdu 4. apríla 2003.

Z dôvodu odchodu zákonnej sudkyne bola vec pridelená novému sudcovi, ktorý opäť konal vo veci bez priet'ahov a uznesením z 20. novembra 2003 konanie zastavil. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 11. decembra 2003.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení zároveň konštatuje, že vec je právne a fakticky zložitá, pretože ide o ochranu osobnosti. Navyiac, správanie s'ťažovateľky podstatne s'ťažovalo priebeh konania, lebo „*svojimi podaniami dávala zámienu na vylúčenie viacerých sudcov*“ z prejednávania veci a pridelenie spisu vždy inému súdu.

S poukázaním na uvedené skutočnosti predseda okresného súdu navrhuje, aby ústavný súd vyslovil záver, že v predmetnom konaní nedošlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Ústavný súd na základe s'ťažnosti s'ťažovateľky, vyjadrenia predsedu okresného súdu a najmä spisu okresného súdu sp. zn. 10 C 167/00 zistil nasledovný priebeh a stav konania:

S'ťažovateľka doručila 24. mája 1996 Obvodnému súdu Košice 1 návrh na ochranu osobnosti proti odporkyni v prvom rade a odporcovi v druhom rade. S'ťažovateľka zároveň požadovala v dôsledku porušenia ustanovení § 11 až 13 Občianskeho zákonníka ospravedlnenie a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 200 000 Sk.

Obvodnému súdu Košice 1 bol 31. októbra 1996 doručený prípis sudkyne Obvodného súdu Košice 2, v ktorom je uvedené, že s'ťažovateľka podala dva návrhy v konaní o ochranu osobnosti. Jeden návrh bol omylom priložený k inému spisu a prípisom pridelený predmetnému súdu. Pretože však šlo o návrh podaný Obvodnému súdu Košice 1, predmetný súd ho tomuto súdu zasiela späť.

Uznesením z 8. novembra 1996 bola predmetná vec postúpená Obvodnému súdu Košice 2 z dôvodu miestnej príslušnosti podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. o) Občianskeho súdneho poriadku.

Okresný súd Košice II vyzval 5. decembra 1996 sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku v sume 10 000 Sk v lehote dvadsiatich dní od doručenia uznesenia. Okresnému súdu Košice II bola 23. decembra 1996 doručená žiadosť sťažovateľky o predĺženie lehoty na zaplatenie súdneho poplatku do 28. februára 1997 vzhľadom na nepriaznivú finančnú situáciu, v ktorej sa nachádza.

Okresný súd Košice II vydal 27. januára 1997 uznesenie o zastavení konania č. k. 30 C 421/96-7 z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku. Úhrada súdneho poplatku v sume 2 000 Sk bola súdu doručená 18. februára 1997. Sťažovateľka doručila súdu 20. februára 1997 odôvodnenie odvolania doručeného 10. februára 1997 a zároveň požiadala o zrušenie uznesenia o zastavení konania a o oslobodenie od súdneho poplatku.

Opatrením predsedu Okresného súdu Košice II bola vec 24. marca 1997 prikázaná do senátu JUDr. V. K. Súd zaslal sťažovateľke 4. apríla 1997 prípis, aby zaslala ešte jeden exemplár odvolania a dôvody, pre ktoré by mala byť oslobodená od úhrady súdnych poplatkov. Sťažovateľka doručila požadované doklady v stanovenej lehote.

Sťažovateľka doručila súdu 17. apríla 1997 oznámenie o vznesení námietky predpojatosti voči JUDr. V. K. V spise sa nachádza vyjadrenie JUDr. K. bez uvedenia dátumu k námietke predpojatosti podľa ustanovení § 14 ods. 1 a § 15 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Sudkyňa uvádza, že sťažovateľka svojimi vyjadreniami v nej vzbudila pocit zaujatosti, a žiada, aby bola z prejednávania sporu vylúčená. V spise sa ďalej nachádza, opäť bez uvedenia dátumu, aj vyjadrenie sudcov Okresného súdu Košice II, že všetci sa cítia byť vo veci zaujatí.

Prípisom z 2. júna 1997 boli Krajskému súdu v Košiciach predložené doklady o predpojatosti sudcov Okresného súdu Košice II. Uznesením Krajského súdu v Košiciach z 24. júna 1997 č. k. 13 Nc 37/97-21 bola vec sťažovateľky prikázaná na ďalšie konanie Okresnému súdu Trebišov. Sťažovateľka doručila 7. júla 1997 Okresnému súdu Košice II splnomocnenie pre JUDr. H. K.

Prípisom zo 16. júla 1997 sa sudcovia Okresného súdu Trebišov vyjadrili, že sa cítia byť vo veci predpojatí. Tento prípis bol 31. júla 1997 doručený Krajskému súdu v Košiciach. Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo 4. augusta 1997 č. k. 12 Nc 39/97-30 boli z prejednávania tejto veci vylúčení sudcovia Okresného súdu Trebišov a vec bola prikázaná na ďalšie konanie Okresnému súdu Michalovce. Toto uznesenie bolo účastníkom konania doručené 13. augusta 1997.

Spis bol 28. augusta 1997 doručený Okresnému súdu Michalovce. Dňa 4. novembra 1997 bol tento spis doručený opäť Krajskému súdu v Košiciach s vyjadrením, že všetci sudcovia sa cítia byť vo veci zaujatí. Uznesením Krajského súdu v Košiciach z 12. novembra 1997 č. k. 11 Nc 51/97-41 boli z prejednávania veci vylúčení sudcovia Okresného súdu Michalovce a vec bola prikázaná Okresnému súdu Rožňava.

Okresnému súdu Rožňava bol predmetný spis doručený 8. januára 1998 z Okresného súdu Michalovce. Tento spis bol 19. marca 1998 doručený Krajskému súdu v Košiciach s vyjadrením, že sudcovia Okresného súdu Rožňava sa cítia byť predpojatí v rozhodovaní o tejto veci. Okresnému súdu Rožňava bola 7. apríla 1998 doručená žiadosť Krajského súdu v Košiciach o vyjadrenie dvoch sudkýň, ktoré sa nevyjadrili, či sú predpojaté vo veci. Spis bol 28. apríla 1998 doručený Krajskému súdu v Košiciach.

Uznesením Krajského súdu v Košiciach z 29. apríla 1998 č. k. 17 Nc 11/98-55 bola predmetná vec prikázaná na ďalšie konanie Okresnému súdu Spišská Nová Ves, doručená tomuto súdu 19. mája 1998 a predmetné uznesenie doručené právnej zástupkyňi sťažovateľky 26. mája 1998.

Spis bol 8. júna 1998 doručený opäť Krajskému súdu v Košiciach s vyhlásením sudcov Okresného súdu Spišská Nová Ves o ich predpojatosti v danej veci. Uznesením Krajského súdu v Košiciach z 29. júna 1998 č. k. 12 Nc 34/98-62 bola vec prikázaná Okresnému súdu Košice – okolie, spis bol tomuto súdu doručený 18. augusta 1998 a právnej zástupkyňi sťažovateľky bolo toto uznesenie doručené 13. augusta 1998.

Sudcovia Okresného súdu Košice – okolie sa 31. augusta 1998 vyjadrili, že sa cítia byť v danej veci predpojatí. Spis bol 11. septembra 1998 doručený Krajskému súdu v Košiciach. V spise sa nachádza aj vyjadrenie sudkyne Okresného súdu Košice – okolie JUDr. S. z 26. augusta 1998, že je v tejto veci predpojatá. Na základe pokynu z 26. augusta 1998 bol spis predložený predsedovi Okresného súdu Košice – okolie.

Spis bol 11. septembra 1998 doručený Krajskému súdu v Košiciach spolu s vyjadrením o predpojatosti sudcov Okresného súdu Košice – okolie. Uznesením Krajského súdu v Košiciach z 29. apríla 1999 č. k. 14 Nc 20/98-72 bola vec prikázaná na ďalšie konanie Okresnému súdu Košice I a predmetné uznesenie bolo účastníkom konania doručené 10. júna 1999. Spis bol 13. júla 1999 doručený Okresnému súdu Košice I z Okresného súdu Košice – okolie.

Okresnému súdu Košice I bola 23. augusta 1999 doručená žiadosť sťažovateľky o pokračovanie vo veci a stanovenie termínu pojednávania, lebo od podania návrhu na ochranu osobnosti prešlo tri a pol roka a nebolo rozhodnuté ani o žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Krajskému súdu v Košiciach bolo 24. augusta 1999 doručené rozhodnutie Okresného súdu Košice I o predpojatosti všetkých sudcov vo veci. Uznesením Krajského súdu v Košiciach z 30. novembra 1999 č. k. 16 Nc 22/99-84 bolo rozhodnuté o vylúčení sudcov z pojednávania a rozhodovania v predmetnej veci. Krajskému súdu v Košiciach bolo 7. januára 2000 doručené podanie sťažovateľky zo 4. januára 2000 k uvedenému spisu, ktorý sa na tomto súde nachádzal od 23. augusta 1999.

Okresnému súdu Košice I bola 4. januára 2000 doručená žiadosť sťažovateľky o pokračovanie vo veci a stanovenie termínu pojednávania, lebo návrh na ochranu osobnosti bol podaný 24. mája 1996 a nebolo rozhodnuté ani o žiadosti o oslobodenie od súdneho poplatku.

Krajský súd v Košiciach 10. januára 2000 predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby bola prikázaná okresnému súdu mimo obvodu Krajského súdu Košice, lebo z pojednávania a rozhodovania veci boli vylúčení už sudcovia všetkých okresných súdov pôsobiacich v obvode Krajského súdu v Košiciach.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol uznesením z 8. februára 2000 sp. zn. Ndc 25/2000 tak, že prikázal prejednanie veci Okresnému súdu Prešov. V spise je zaznamenaný pokyn z 24. februára 2000 na zaslanie spisu na ďalšie konanie okresnému súdu v zmysle predmetného uznesenia. Spis bol 1. marca 2000 doručený okresnému súdu.

Krajskému súdu v Prešove bolo 30. marca 2000 predložené vyjadrenie sudcov okresného súdu o ich predpojatosti v pojednávanej veci. Uznesením Krajského súdu v Prešove zo 17. mája 2000 č. k. 4 Nc 38/00-95 bolo rozhodnuté, že Mgr. M. B. nie je vylúčený z pojednávania a rozhodovania veci sp. zn. 10 C 167/00. Predmetné uznesenie bolo okresnému súdu doručené 23. mája 2000.

Sťažovateľke bolo 26. júna 2000 zaslané tlačivo za účelom rozhodnutia o oslobodení od súdnych poplatkov, ktoré mala vyplnené zaslať v lehote tridsiatich dní. Doručenie tohto prípisu sťažovateľke nie je v spise vykázané.

Sťažovateľka prostredníctvom právnej zástupkyne doručila okresnému súdu 14. júla 2000 žiadosť o pokračovanie vo veci a stanovenie termínu pojednávania s tým, že v prípade nečinnosti podá sťažnosť nadriadenému súdu.

Sťažovateľka doručila okresnému súdu 12. septembra 2000 vznesenie námietky predpojatosti voči zákonnému sudcovi Mgr. M. B., ako aj potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch na oslobodenie od súdnych poplatkov a na ustanovenie zástupcu v právnej veci.

Dňa 28. septembra 2000 boli Krajskému súdu v Prešove za účelom rozhodnutia o námietke zaujatosti voči osobe sudcu zo strany sťažovateľky doručené predmetný spis a vyjadrenie sudcu, že sa cíti byť vo veci zaujatý. Krajský súd v Prešove uznesením zo 14. novembra 2000 č. k. 4 Nc 107/00-108 rozhodol o vylúčení Mgr. M. B. z pojednávania a rozhodovania veci sp. zn. 10 C 167/00.

Opatrením predsedu okresného súdu z 15. januára 2001 bolo rozhodnuté o pridelení predmetnej veci predsedníčke senátu JUDr. L. M. Krajskému súdu v Prešove bolo 5. februára 2001 doručené podanie JUDr. M., že sa cíti byť predpojatá voči sťažovateľke kvôli jej urážlivému podaniu zo 14. apríla 1997. Krajský súd v Prešove uznesením z 20. februára 2001 sp. zn. 4 Nc 22/01 rozhodol, že JUDr. M. nie je vylúčená z pojednania a rozhodovania veci.

Okresný súd vyzval 9. marca 2001 sťažovateľku, aby v lehote tridsiatich dní predložila doklady o svojom a manželovom príjme a preukázala dlhy, ktoré uviedla v tlačive, ktorým požiadala o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Sťažovateľka predložila okresnému súdu 11. apríla 2001 výpisy z daňového úradu a poukázala na skutočnosť, že s manželom majú rozdelené bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, preto každý hospodári samostatne a jeho príjmy nemôže preukázať.

Okresný súd vyzval 18. apríla 2001 sťažovateľku, aby v lehote piatich dní predložila prehlásenia osôb, ktorým dlhuje finančné sumy, podľa tlačiva. Okresný súd zároveň vyzval Okresný súd Košice I – obchodný register, aby v lehote piatich dní predložil výpis z obchodného registra týkajúci sa spoločnosti MEDES, spol. s r. o., so sídlom v Košiciach. Okresnému súdu boli 11. mája 2001 doručené požadované doklady od sťažovateľky

a 14. mája 2001 bol doručený požadovaný výpis z obchodného registra týkajúci sa spoločnosti MEDES, spol. s r. o.

Okresný súd uznesením z 24. mája 2001 rozhodol o oslobodení od súdnych poplatkov sťažovateľky. Zároveň okresný súd vyzval sťažovateľku, aby v lehote pätnástich dní zaslala denník KORZO z 12. augusta 1995 ako dôkaz o skutočnostiach tvrdených v návrhu. Okresný súd zároveň vyzval odporcov, aby v lehote tridsiatich dní od doručenia výzvy navrhli dôkazy, pretože inak bude súd vychádzať z tvrdení sťažovateľky.

Okresnému súdu bolo 12. júna 2001 doručené vyjadrenie odporcu v druhom rade, že nie je v spore pasívne legitimovaný, pretože nie je šéfredaktorom denníka, v ktorom mali byť uverejnené nepravdivé údaje. Odporca v druhom rade ďalej uvádza, že na majetok vydavateľa – odporkyne v prvom rade bol vyhlásený konkurz, čím sa zo zákona konanie voči odporkyni v prvom rade prerušuje. Odporca v druhom rade preto navrhuje, aby súd voči nemu žalobu z nedostatku pasívnej legitimácie zamietol.

Okresný súd dal 22. júna 2001 pokyn na doručenie vyjadrenia odporcu v druhom rade a opätovné doručenie zásielky z 24. mája 2001. Zároveň okresný súd stanovil termín pojednávania na 26. júl 2001.

Okresnému súdu bolo 26. júna 2001 doručené vyjadrenie sťažovateľky na výzvu z 24. mája 2001. Uviedla, že denník KORZO z 12. augusta 1995 sa nachádza v spise, pretože bol prílohou pri podaní žaloby. Právna zástupkyňa sťažovateľky doručila 12. júla 2001 okresnému súdu vyjadrenie, že sa nezúčastní pojednávania stanoveného na 26. júl 2001, pretože bude na dovolenke mimo územia Slovenskej republiky. Zároveň ospravedlnila aj neúčast' sťažovateľky na tomto pojednávaní.

Na pojednávaní 26. júla 2001 bol prítomný len odporca v druhom rade (u odporkyne v prvom rade nastala závada v doručení). Uznesením bolo pojednávanie odročené na 23. august 2001. Okresný súd zároveň zaslal prípis právnej zástupkyni sťažovateľky, aby sa vyjadrila k listu odporcu v druhom rade zo 6. júna 2001 v lehote troch dní, ako aj zaslala

v rovnakej lehote denník KORZO z 12. augusta 1995 a oznámila presnú adresu odporkyne v prvom rade.

Okresnému súdu bola 9. augusta 2001 doručená odpoveď sťažovateľky, že berie žalobu voči odporcovi v druhom rade späť a žiada konanie voči nemu zastaviť. Sťažovateľka uviedla v odpovedi adresu správcu konkurznej podstaty JUDr. H., pretože na majetok odporkyne v prvom rade bol vyhlásený konkurz, a denník KORZO nezaslala z dôvodu, že Štátna vedecká knižnica v Košiciach je do 12. augusta 2001 z technických príčin zatvorená.

Sťažovateľka doručila 10. augusta 2001 okresnému súdu list, v ktorom žiada odročiť pojednávanie stanovené na 23. august 2001, pretože bude mimo územia Slovenskej republiky asi do konca septembra 2001, a ospravedlňuje svoju neúčasť na pojednávaní.

Odporcovi v druhom rade bol 13. augusta 2001 doručený prípis okresného súdu, aby obratom oznámil, či súhlasí so späťvzatím návrhu a zastavením konania voči nemu ako odporcovi. Okresný súd zároveň odporcu v druhom rade upozornil, že ak v lehote siedmich dní nezašle odpoveď, súd to bude považovať za súhlas so zastavením konania v zmysle ustanovenia § 101 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku.

Sťažovateľka doručila prostredníctvom právnej zástupkyne 15. augusta 2001 okresnému súdu fotokópiu článku uverejneného v denníku KORZO 12. augusta 1995.

Na pojednávaní 23. augusta 2001 nebol prítomný žiaden z účastníkov konania, pričom u odporkyne v prvom rade nastala záhada v doručení. Súd sa oboznámil s ospravedlneniami neprítomných účastníkov a pojednávanie bolo uznesením odročené na 3. október 2001.

Okresný súd zaslal 23. augusta 2001 urgenciu správcovi konkurznej podstaty odporkyne v prvom rade, aby sa v lehote desiatich dní vyjadril k návrhu, ktorý mu bol

doručený 16. augusta 2001, a navrhol dôkazy, inak bude súd vychádzať z tvrdení sťažovateľky.

Okresnému súdu bolo 24. augusta 2001 doručené vyjadrenie správcu konkurznej podstaty odporkyne v prvom rade, v ktorom uviedol, že 28. mája 2001 podal návrh na zrušenie konkurzu a v právnej veci sťažovateľky navrhuje ako správca nepokračovať, pretože toto konanie je v zmysle zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov prerušené. Okresný súd zaslal 4. septembra 2001 prípis právnej zástupkyne sťažovateľky, ktorým ju požiadal o vyjadrenie k návrhu správcu konkurznej podstaty na prerušenie konania do 17. septembra 2001.

Okresnému súdu bol 17. septembra 2001 doručený list správcu konkurznej podstaty odporkyne v prvom rade, ktorý v súvislosti s výzvou dostaviť sa na pojednávanie stanovené na 3. október 2001 navrhol v konaní nepokračovať. Úradným záznamom zákonnej sudkyne z 2. októbra 2001 bolo potvrdené, že právna zástupkyňa sťažovateľky telefonicky ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní s tým, že je práceneschopná.

Na pojednávaní 3. októbra 2001 nebol prítomný žiaden z účastníkov konania. Okresný súd uznesením č. k. 10 C 167/00-159 rozhodol, že súd konanie voči odporcovi v druhom rade zastavuje a konanie voči odporkyne v prvom rade prerušuje.

Sťažovateľka doručila okresnému súdu 19. septembra 2001 vyjadrenie, v ktorom žiada, aby súd v konaní voči odporkyne v prvom rade pokračoval. Okresnému súdu bolo 8. októbra 2001 doručené ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní právnej zástupkyne sťažovateľky z dôvodu dočasnej práceneschopnosti a ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní sťažovateľky.

Okresnému súdu bolo 24. októbra 2001 doručené odvolanie sťažovateľky voči uzneseniu okresného súdu z 3. októbra 2001 č. k. 10 C 167/00-159. Sťažovateľka podala odvolanie len voči výroku, ktorým bolo konanie voči odporkyne v prvom rade prerušené. Okresný súd zaslal 30. októbra 2001 prípis správcovi konkurznej podstaty odporkyne

v prvom rade, ktorým mu bolo dané na vedomie odvolanie sťažovateľky, aby sa k nemu vyjadril v lehote desiatich dní od jeho doručenia.

Sudkyňa okresného súdu dala 28. decembra 2001 pokyn na zaslanie spisu Krajskému súdu v Prešove vo veci rozhodnutia o odvolaní sťažovateľky. Uznesením Krajského súdu v Prešove z 31. januára 2003 sp. zn. 4 Co 2/02 bolo uznesenie okresného súdu zrušené vo výroku, ktorým bolo konanie prerušené, a v rozsahu zrušenia bola vec súdu prvého stupňa vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie v predmetnom konaní. Uznesenie Krajského súdu v Prešove bolo okresnému súdu doručené 4. apríla 2003.

Predseda okresného súdu prideliť vec 18. februára 2003 v zmysle ustanovenia § 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 66/1992 Zb. o Spravovacom poriadku pre okresné a krajské súdy v znení neskorších predpisov sudcovi JUDr. M. M. Okresný súd zaslal 14. apríla 2003 prípis právnej zástupkyňi sťažovateľky, aby v lehote dvadsiatich dní upresnila žalobný petit a oznámila, „... *ktorý súd (prípadne iný orgán trestného konania) a pod akou spisovou značkou konal vo veci v žalobe uvedeného vzneseného obvinenia a s akým výsledkom bola vec skončená*“. Zároveň bol vyzvaný správca konkurznej podstaty odporkyne v prvom rade, aby sa v lehote dvadsiatich dní vyjadril k žalobe a uviedol, či sťažovateľka prihlásila nárok na náhradu nemajetkovej ujmy do konkurzného konania.

Podľa úradného záznamu okresného súdu z 5. mája 2003 bola zistená adresa správcu konkurznej podstaty odporkyne v prvom rade z dôvodu doručenia prípisu. Okresnému súdu bola 22. mája 2003 doručená odpoveď správcu, v ktorej uviedol, že uznesením z 10. decembra 2002 sp. zn. 2 K 244/98 bol zbavený funkcie správcu konkurznej podstaty a zároveň bol zrušený konkurz na MEDES, spol. s r. o.

Okresný súd dal 29. mája 2003 pokyn na zaslanie prípisu Krajskému súdu v Košiciach, v ktorom požiadal o doručenie rovnopisu uznesenia, ktorým bol konkurz na majetok MEDES, spol. s r. o., zrušený, s doložkou právoplatnosti. Zároveň dal okresný súd pokyn na zaslanie prípisu Okresnému súdu Košice I, oddeleniu obchodného registra, aby

uviedol, či mu bolo doručené rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach o zrušení konkurzu na MEDES, spol. s r. o. Oba prípisov boli vypravené 3. júla 2003.

Okresnému súdu bola 16. júla 2003 doručená odpoveď Okresného súdu Košice I, v ktorej bolo uvedené, že MEDES, spol. s r. o., nebola vymazaná z obchodného registra. Okresnému súdu bolo 16. júla 2003 doručené z Krajského súdu v Košiciach právoplatné uznesenie z 10. decembra 2002 č. k. 2 K 244/98-16, ktoré nadobudlo právoplatnosť 30. januára 2003.

Okresný súd dal 20. augusta 2003 pokyn na zaslanie prípisu právnej zástupkyňi sťažovateľky, aby oznámila v lehote piatich dní, či trvá na podanom návrhu, pretože konkurz na odporkyňu v prvom rade bol zrušený a je predpoklad, že spoločnosť bude vymazaná z obchodného registra. Právna zástupkyňa sťažovateľky prevzala prípis okresného súdu 2. septembra 2003.

Uznesením okresného súdu z 20. novembra 2003 č. k. 10 C 167/00-197 bolo konanie vo veci zastavené, pretože odporkyňa v prvom rade bola zrušená bez likvidácie a dňom 10. novembra 2003 bol povolený jej výmaz z obchodného registra. Právna zástupkyňa sťažovateľky prevzala predmetné uznesenie 25. novembra 2003. Dňa 18. februára 2004 bola v spise vyhotovená poznámka, že vec bola právoplatne skončená 11. decembra 2003.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Len prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby neodstráni a nemôže odstrániť. Až právoplatným rozhodnutím, bez ohľadu na to, či vyznie v prospech alebo neprospech účastníka, sa vytvára právna istota. Preto na naplnenie ústavného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby všeobecný súd iba o veci konal a nerozhodol ju s účinkami právoplatnosti a prípadne vykonateľnosti svojho meritórneho rozhodnutia.

Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sa naplní, ako to konštantne ústavný súd vo svojich rozhodnutiach uvádza, až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 26/95, I. ÚS 10/98, I. ÚS 89/99 a ďalšie).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98, II. ÚS 813/00) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníkov súdneho konania a postup samotného súdu.

Pokiaľ ide o kritérium „právna a faktická zložitosť vecí“, ústavný súd bral do úvahy právny a skutkový stav posudzovanej veci. Predmetom konania vedeného na okresnom súde je ochrana osobnosti sťažovateľky, ktorá sa cíti byť poškodená uverejnením článku v regionálnej tlači. Ochrana osobnosti je právne zložitá oblasť, v ktorej je každé prípadné porušenie týchto práv možné interpretovať v závislosti od posúdenia tejto otázky rôznymi spôsobmi.

Skutková stránka sporu je pomerne zložitá, pretože napriek skutočnosti, že inkriminovaný článok bol v regionálnej tlači nepochybne uverejnený, názory strán v otázke porušenia práv sťažovateľky by boli s vysokou mierou pravdepodobnosti protikladné. Ústavný súd s poukázaním na uvedené okolnosti konštatuje, že predmetné konanie patrí do kategórie právne a skutkovo zložitých vecí.

Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd pri podrobnom preštudovaní spisu zistil, že sťažovateľka svojím správaním podstatným spôsobom prispela k dĺžke konania v predmetnej veci.

Celková dĺžka konania je jednoznačne ovplyvnená aj skutočnosťou, že sťažovateľka podala námietku predpojatosti voči sudkyňi 17. apríla 1997. Je síce nepochybné, že ide o právny poriadkom poskytnutý nástroj, ktorý môže účastník konania využiť, ak má pocit ohrozenia z možného neobjektívneho prejednávania svojej veci pred súdom. Zároveň je však potrebné v tejto súvislosti uviesť, že v prípade podania takejto námietky je nevyhnutné počítať s tým, že čas prejednávania vo veci samej sa môže veľmi predĺžiť.

Táto úvaha, ktorou sa ústavný súd riadil, je zároveň podopretá skutočnosťou, že sťažovateľka sama pracovala v oblasti justície ako sudkyňa, neskôr ako advokátka, navyše mala príbuzných pracujúcich v tejto oblasti a spolužiakov z čias právnického vysokoškolského štúdia, preto je samozrejmé, že v tomto prípade je mimoriadne široký okruh sudcov, ktorí sa mohli cítiť zaujatí, pokiaľ by neboli vylúčení z prejednávania veci.

Ústavný súd z uvedených dôvodov nemohol posúdiť obdobie rokov od apríla 1997 do februára 2000 ako obdobie, v ktorom nastali priet'ahy, navyše sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala, aby ústavný súd vyslovil priet'ahy len v konaní okresného súdu sp. zn. 10 C 167/00, t. j. od 1. marca 2000. Predmetná vec bola pred uvedeným obdobím prejednávaná inými súdmi, voči ktorým sťažnosť sťažovateľky nesmerovala, preto ústavný súd postupoval v tomto prípade v zmysle ustanovenia § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd ďalej zistil, že sťažovateľka sa nezúčastnila ani jedného z pojednávanií stanovených sudkyňou na 26. júl 2001, 10. august 2001 a 3. október 2001. Svoju neúčast' síce ospravedlnila, ale konanie sa tým predlžovalo nie pričinením súdu.

Pokiaľ ide o postup okresného súdu v posudzovanom konaní ako tretie hodnotiace kritérium, ústavný súd zistil, že okresný súd postupoval vo veci plynule a bez pried'ahov od začiatku, keď mu bola vec pridelená, až do právoplatného skončenia veci. Úkony okresného súdu boli vykonávané plynule, smerovali ku konečnému rozhodnutiu vo veci a lehoty súvisiace s týmito úkonmi ani v jednom prípade neprekročili rámec štandardnej dĺžky.

Ústavný súd aj preto podrobne uviedol chronológiu tohto spisu ako súčasť rozhodnutia vo veci samej, pretože napriek tomu, že toto konanie trvalo viac ako sedem a pol roka, konanie samotného okresného súdu nebolo možné hodnotiť ako konanie, v ktorom došlo k pried'ahom zo strany okresného súdu. Dĺžku konania je jednoznačne potrebné pripísať uvedeným príčinám, ktoré v spojení s právnou zložitost'ou veci neprispeli k obvyklej dĺžke konaní v podobných veciach.

Z uvedených dôvodov ústavný súd postup okresného súdu v konaní sp. zn. 10 C 167/00 vyhodnotil ako konanie, ktoré aj napriek neštandardnej dĺžke smerovalo k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky, a teda základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných pried'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy porušené v tomto konaní nebolo.

V zmysle ustanovenia § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto základné právo alebo slobodu porušil svojou nečinnost'ou, vo veci konal podľa osobitných predpisov.

V zmysle ustanovenia § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch. Z uvedeného vyplýva, že oba výroky sú viazané na vyhovie vo veci samej. Pretože v tomto prípade ústavný súd

rozhodol, že označené základné právo porušené nebolo, uvedenými návrhmi sťažovateľky sa pri svojom rozhodovaní nezaoberal.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2004